नेप्से अनलाइन ट्रेडिङ सिस्टम (नट्स) सम्बन्धी जिज्ञासा र जवाफ

नेपाल स्टक एक्सचेन्ज (नेप्से) लिमिटेडले सञ्चालनमा ल्याएको अनलाईन ट्रेडिङ सिस्टम प्रयोग सम्बन्धमा सर्वसाधारणले व्यक्त गरेका जिज्ञासालाई सम्बोधन गर्न यो जानकारीमूलक सामग्री तयार गरिएको छ ।

- **अनलाइन प्रयोग गर्न युजरनेम र पासवर्ड कहाँ लिने ?**

नेप्सेको सदस्यताप्राप्त धितोपत्र दलालहरु र उपत्यका बाहिर तिनीहरुका शाखाबाट नट्स प्रयोग गर्नका लागि युजरनेम र पासवर्ड प्राप्त गर्न सकिन्छ । धितोपत्र दलालहरुको नाम, ठेगाना र फोन नम्बर नेप्सेको वेबसाइट www.nepalstock.com तथा www.nepalstock.com.np मा उपलब्ध छ ।

- **नेप्सेले युजरनेम र पासवर्ड अनुमोदन गर्नुपर्छ ?**

लगानीकर्ताले सदस्य दलाललाई हितग्राही खाता सम्बन्धी सम्पूर्ण विवरण उपलब्ध गराई, सदस्य दलालसँग सम्झौता गरेपश्चात युजरनेम र पासवर्ड प्राप्त गर्न सक्छन् । यसको लागि नेप्सेबाट अनुमोदन गराइ राख्नु पर्दैन । सदस्य दलाल आफैले हितग्राही परिचय नम्बर (BOID Number) लाई कारोबार खातासँग mapping गर्न सक्छ ।

- **युजरनेम र पासवर्ड निःशुल्क हो ?**

हो, Username तथा Password का लागि ग्राहकले कुनै शुल्क तिर्नुपर्दैन ।

- **ट्रेड म्यानेजमेन्ट सिस्टममा (Trade Management System, TMS)** भनेको के हो ?

लगानीकर्तालाई ब्रोकर तथा नेप्सेको प्रणालीमा जोड्ने माध्यम टिएमएस हो । यसका टिएमएसबाट लगानीकर्ताले खरिद तथा बिक्री आदेश प्रविष्ट गराउन सक्छन् । सदस्य दलालले यो माध्यम लगानीकर्ताको मोबाइल तथा ल्यापटपमा उपलब्ध गराउँछन् ।

- **टिएमएसमा प्रयोगकर्ताको भूमिका के हुन्छ ?**

नेप्से अनलाईन ट्रेडिङ सिस्टम Role Based Content Management प्रणाली भएको हुँदा ब्रोकरको Admin User ले आफ्नो Internal User तथा Client हरुलाई आवश्यकता अनुसार Role प्रदान गर्न सक्नेछ । यसबाट कुन User लाई कस्तो प्रकारको Menu/Function दिने भन्ने व्यवस्था गर्न सकिन्छ ।

- **सदस्य दलालले प्रयोगकर्ताको युसीसी बारे कसरी थाहा पाउँछन् ?**

Client/User Create गर्दा हरेक Step को जानकारी टिएमएस प्रणालीबाटै प्राप्त गर्न सकिन्छ । हालै मात्र Client Create गरेको हो भने New Status मा User लाई देख्न सकिन्छ । यसैगरी User Client Code (UCC) प्राप्त भएमा User Client Code (UCC) Received भन्ने Menu/Function अन्तर्गत उक्त User देख्न सकिन्छ । यसबाट ब्रोकरहरुले आफ्नो Client account / UCC बारे जानकारी लिन सक्छन् ।

- **टिएमएसमार्फत ब्रोकर तथा प्रयोगकर्ताले के-के गर्न सक्छन ?**

ब्रोकर तथा Online Client ले Buy/Sell Order राखी कारोवार गर्न सक्छन् । Order को हरेक अवस्थाको जानकारी Order Book मा गई प्राप्त गर्न सकिन्छ । जस्तै Order Match भएको छैन भने Open Status, Order पूर्ण रुपमा म्याच भएमा Completed, आदेश Cancel भएमा Cancel, Partially Match भएमा Partially Trade भनी देख्न सकिन्छ । त्यसैगरी Order Reject भएमा Rejected भन्ने Status देख्न सकिन्छ र यसरी Order Reject वा Cancel भएको अवस्थामा यसको कारण समेत हेर्न सकिन्छ । अनलाईन लगानीकर्ता तथा ब्रोकरका लागि ट्रेड म्यानेजमेन्ट सिस्टममा आफ्नो पुरानो Order तथा कारोवार हेर्ने सुविधा छ ।

- **हितग्राही खाता र कारोबार खातालाई किन आवद्ध गर्नुपर्छ ?**

लगानीकर्ताको एउटा हितग्राही खातालाई सदस्य दलालसँग खोलिएको एउटा कारोबार खातासँग आवद्ध गरेपछि मात्र नट्समा कारोबार गर्न सकिन्छ । यसले कारोबार पछिको राफसाफ तथा फछ्र्यौटलाई सहज बनाउँछ ।

- **एउटा हितग्राही खातालाई एउटै मात्र कारोबार खातामा किन आवद्ध गरिएको हो ?**

एउटा हितग्राही खातालाई धेरै सदस्य दलालसँग खोलिएको खातामा आवद्ध गर्दा नभएको धितोपत्र बिक्री हुने (Short-sell) जोखिम उच्च हुन्छ । यो जोखिम न्यूनीकरण गर्न र प्रणालीको कार्य सम्पादन गतिलाई बढाउनका लागि गरिएको उपाय हो ।

- **एउटा हितग्राही खातालाई एउटै मात्र कारोबार खातामा आवद्ध नगरे के हुन्छ ?**

एउटा हितग्राही खातालाई एउटै मात्र कारोबार खातामा आवद्ध नगर्दा नभएको सेयर बिक्री हुने जोखिम न्युनीकरण (Short-sell Mitigation) उपाय पूर्ण रुपमा प्रभावकारी हुदैन । अनलाईन लगानीकर्ताका लागि UCC पनि उपलब्ध हुदैन । यो व्यवस्था नेपालमा मात्र नभई भारत र अन्य मुलुकमा पनि लागू गरिएको छ ।

- **वेभसाइट र ट्रेड म्यानेजमेन्ट सिस्टममा कारोबारको live data कसरी देखाउने गरिएको छ ?**

लगानीकर्ता तथा ब्रोकरको हातमा हुने ट्रेड म्यानेजमेन्ट सिस्टममा Matching Engine बाट सोझै Data देखाइन्छ । वेभसाईटमा Application Programming Interface (API) मार्फत हरेक तिस सेकेण्डमा Data अद्यावधिक गरिन्छ। । यसरी दुई फरक माध्यमबाट लगानीकर्तामाझ Data पुग्ने भएकोले कुनै समय विन्दु (point of time) मा फरक देखिन पनि सक्छ ।

- **अनलाईन कारोबार सुविधा लिएका लगानीकर्ताले Offline कारोबार गर्न सक्छन कि सक्दैनन ?**

Online User ब्रोकर मार्फत वा आफैले खरिद विक्री आदेश प्रविष्टि गरी कारोवार गर्न सक्छन् । लगानीकर्ताले कुनै पनि ब्रोकरमा खाता खोल्दा Offline वा Online भनि जानकारी गराउनु पर्दछ ।

- **अनलाइन भुक्तानी/फन्ड ट्रान्सफर कसरी गर्ने ?**

ग्लोबल आइएमई, नेपाल इन्भेस्टमेन्ट, प्रभु र सिद्धार्थ गरी चार वटा Clearing Bank नेप्से TMSसंग आवद्ध छन् । ट्रेड म्यानेजमेन्ट सिस्टमको माध्यमबाट सम्बन्धित बैंकको e-Banking Portal मा गई लगानीकर्ताले ब्रोकरको Account मा Fund/Collateral Transfer गरी कारोवार गर्न सक्छन् । यसै गरी कुनै User/Client आफुले कारोवार नगरेमा उक्त रकम फिर्ताको लागि ब्रोकरलाई Request गरी आफ्नो खातामा प्राप्त गर्न सक्छन् ।

- **कारोबार सीमा भनेको के हो ?**

ब्रोकरले हरेक लगानीकर्तालाई आवश्यकता अनुसार कारोबार सीमा (Trading Limit) दिई कारोवारको जोखिम न्युनीकरण गरेका हुन्छन् । ब्रोकरले आफ्नो TMS बाट कुन User ले कति धितो (Collateral) प्रयोग गरेको छ भन्ने जानकारी समेत पाउन सक्छन् ।

- **कारोबारका लागि किन धितो जम्मा गर्ने ?**

कारोबार गर्नको लागि ग्राहकले आफ्नो ब्रोकरसँग धितो जम्मा गर्नुपर्छ । धितो जम्मा गरेको आधारमा ब्रोकरले लगानीकर्तालाई कारोबार सीमा प्रदान गर्छन ।

- **मार्केट वाच र मार्केट डेप्थबाट के गर्न सकिन्छ ?**

Market Watch/Market Depth तथा Buy/Sell Window मा गई कारोवारको आदेश प्रविष्टि गर्न सकिन्छ। Market Depth Window मा गई त्यहाँ रहेको Buy/Sell Button मा Click गरी आदेश प्रविष्टि गर्न सकिन्छ । यसले गर्दा आदेश प्रविष्टिका लागि Buy/Sell Stock Menu मा गई राख्नु पर्दैन ।

- **ट्रेड म्यानेजमेन्ट सिस्टमको Dash Board मा के हुन्छ ?**

ब्रोकर तथा Online User ले ट्रेड म्यानेजमेन्ट सिस्टम Dash Board मार्फत Total Turnover, आफ्नो कारोबार, Top Gainers/Losers तथा New/Message (Corporate Action) तथा Index Graph देख्न सक्छन् ।

- **ट्रेड म्यानेजमेन्ट सिस्टममा ग्राफ पनि छ ?**

प्राविधिक विश्लेषणका लागि basic/advance ग्राफ पनि TMS (Trade Management System) मा उपलब्ध छन् ।